

10646 - Hibe İle Vakıf Arasındaki Fark

Soru

Vakıf nedir? Al-Faruki'nin hukuk sözlüğüne göre İslami vakıf ile hediye arasındaki fark nedir? "Mütevelli veya emanet sahibi tarafından tutulan ve yalnızca belirli bir amaç için tahsis edilen varlıklardır". Gayrimüslimlerin vakıflardan yararlanabilme sınırı nedir? Mesela: Vakıflardan gayrimüslimlere burs vermek caiz midir? Vakfın ekonomik sisteme dahil edilebileceğini veya İslam ülkelerinin ekonomik büyümelerini geliştirmelerine yardımcı olacak bir alternatif olarak kullanılabileceğini düşünüyor musunuz? Sizce vakıf kurarken dikkate alınması gereken olası sorunlar veya engeller nelerdir?

Detaylı cevap

Vakıf; bir varlığın aslını koruma altına alınarak satış, hediye, miras veya diğer türde işlem ve sözleşmeler yoluyla elden çıkarılmamasıdır. Böylece gelirleri bağışlayanın amaçladığı hayırlı ve faydalı konularda harcanması devamı sağlanır.

Hibe ise, bir varlığı başkasına verirken mülkiyetin karşı tarafa geçmesidir. Dolayısıyla her türlü sözleşme ve diğer işlemler yoluyla, ondan yararlanır ve tam tasarruf hakkına sahip olur.

Bir vakfın gelirlerini en ideal harcama yolu, hayır işleridir. Ancak verilecek burslar, gayrimüslimleri İslam'a davet etmek amacıyla yapılıyorsa ve onların İslam'a geçeceği umuluyor ve düşünülüyorsa, o zaman bunun bir sakıncası yoktur. Çünkü farz olan zekat bile gayrimüslimlerin kalplerini İslam'a ısındırmak amacıyla verilebiliyorsa, vakfın gelirinin bu gibi şeylere harcanması daha evladır. Her şeye rağmen vakıf gelirleri hayır işlerinde harcanması daha evladır. Çünkü bu hayır projeleri kesin bir amaç olup ihtimallere yer yoktur.

Vakıf gelirlerini, Şeriat'ın izin verdiği sözleşmeler dahilinde kalkınma ve genel yarar sağlamak amacıyla kullanılması caizdir. Dolayısıyla İslami ekonomik sistemin canlandırılmasına vesile olması mümkündür.

Vakıflardan beklenen sorunlar; mirasçılardan, etrafındaki akrabalarından ve gelirlerin hak sahiplerine dağıtılması konulardan meydana gelir.

En iyisini Allah bilir.